

POMUL LĂUDAT ȘI SACUL CU PREMII

Cursul obișnuit, mai domol sau mai zglobiu, al vieții noastre teatrale a fost animat, la finele anului '93 și începutul lui '94, de câteva evenimente festive; mai precis, decernări de premii.

Luna noiembrie ne găsea în febra Festivalului Național. În ziua de Ajun al Crăciunului - dedicată, de regulă, robotelor prin bucătărie, cozilor la apă minerală sau împodobirii bradului -, am lăsat totul baltă și am alergat să vedem cine va lua Premiile „Lovinescu”. Pe 27 ianuarie, Palatul Elisabeta găzduia decernarea Premiilor Criticii, pentru ca, numai patru zile mai târziu, UNITER să ne invite la fastuoasa-i Gală, cu papioane, strass-uri și VIP.

Au mai fost și alte festivități, cu o pondere ceva mai modestă, mediatizate mai puțin. Un exemplu: premiile oferite de Fundația Giugaru.

Care este cauza acestei avalanșe de spectacole de gală? Nu sunt totuși prea multe? Sau sunt prea puține? Sunt ele semnul unui interes crescând al sponsorilor pentru lumea artiștilor, sau sunt, cumva, simptomele unei agitații, ale unei curioase frisonări a breslei teatrale? Ce opinii au premianții despre premiile lor? Juriile au luat decizii juste sau există contestații? În lumea occidentală - după care tânjim și spre care năzuim - care sunt obiceiurile?

Aceste întrebări au fost, sau doar au vrut să fie, zone de interes ale anchetei noastre, în realizarea căreia ne-am lovit de un impediment neașteptat: foarte mulți actori, regizori, directori de teatre, cu delicatețe și diplomație, au refuzat să ne răspundă. După zile de căutări disperate, am reușit, cu chiu-cu vai, să găsim câțiva „temerari” care ne-au împărtășit următoarele opinii:

NICOLAE MANOLESCU

- Care credeți că trebuie să fie menirea premiilor? Cum se întâmplă în țările civilizate?

- În toată lumea se acordă premii și ele sunt chiar numeroase. Putem spune că din acest punct de vedere am intrat și noi în normalitate. Dacă uneori se întâmplă să se acorde distincții aceluiași actori, regizori sau scenografi este pentru că ele sunt oferite de instituții diferite și de jurii diferite.

UNITER este o instituție care și-a dovedit deja prestigiul și care cuprinde crema teatrului românesc. Anul acesta, premiile Galei UNITER s-au acordat după metoda occidentală, existând două jurii, unul de nominalizări și unul de premieri propriu-zise. Fiecare nominalizare poate fi considerată un premiu potențial, pretutindeni în lume. Juriul de acordare a premiilor s-a mișcat exclusiv în cadrul nominalizărilor, deci nu a fost răspunzător de felul cum a fost făcută alegerea inițială. El a avut misiunea foarte dificilă de a alege un singur nume din două, trei, uneori șase nominalizări.

- Ce părere aveți despre opțiunile juriului de nominalizări?

- În general au fost bine făcute. Personal pot spune că aș mai fi ales câte ceva. În spectacolul Ghetou, de la Național, existau cel puțin încă doi actori, Alexandru Bindea și Mircea Rusu, care poate ar fi meritat să fie nominalizați. Pe de altă parte, unele din criteriile care s-au aplicat la nominalizare sunt discutabile. Cred că nu putem da un premiu de debut indiferent de specializare: actori, actrițe, regizori. Poate că ar fi bine, pentru viitoarele premii, să se facă distincția între regie, rol masculin și rol feminin. Altfel devine dificilă aprecierea. Nu se poate face o sumă corectă atunci când cantitățile adunate sunt diferite. Sigur, nu există jurii infailibile. Aceste jurii de nominalizări ar fi putut stabili criterii ceva mai precise. Opțiunea însă o putem stabili sau contesta la nesfârșit.

- Ce criterii considerați că au funcționat la Gală, în alegerea premianților?

- Criteriul a fost, fără îndoială, valoric. Cu excepția a două-trei cazuri, s-au ales spectacolele cele mai importante. Din păcate, juriul de premiere a fost pus însă și în situația delicată de a acorda premii

unor spectacole despre care nu se știa foarte bine pe ce criterii au fost selectate. De exemplu, pentru spectacolele de teatru radiofonic și de teatru TV. De ce premiem un spectacol de teatru TV? Pentru autor sau pentru regizor? Dacă pentru regizor, ar fi trebuit să transferăm spectacolele de teatru TV la secțiunea regie. Există un anumit specific al teatrului de televiziune? Care este acest specific, dacă el există și mai ales dacă era acoperit de spectacolele selectate rămâne o problemă deschisă. Consider că oamenii care au intrat în aceste jurii sunt competenți. Nu pun la îndoială gustul lor sau talentul. Sigur că în unele cazuri au fost semne de întrebare. De exemplu, în cazul Premiului Criticii, oferit de Secțiunea română a Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru, organism care, după știința mea, este desființat printr-o hotărâre de resort a Asociației Internaționale din care face parte*. Totuși, ei se comportă ca și cum ar exista în continuare. Dar, mă rog, asta este treaba lor.

- Ați fi acceptat invitația de a participa în juriul unei alte instituții care a oferit premii?

- Nu mi s-a propus. Îmi este greu să vă răspund. În nici un caz nu aș fi participat în condițiile în care instituția nu mi s-ar fi părut suficient de reprezentativă și de prestigioasă. Dar am fost chemat numai la UNITER și am acceptat pentru că eu cred că UNITER este o instituție remarcabilă, cu o activitate care s-a impus.

- În juriul de premieri din care ați făcut parte, s-a pus problema de a nu oferi premiul unei persoane pentru că a fost distinsă de o altă instituție?

- Nu, noi am convenit cu tot sufletul (sau numai o parte din el, trebuie să recunosc) să acordăm premiul pentru ceea ce ni se pare nouă a fi cel mai reușit lucru în domeniul respectiv, fără să ținem seama de alte premii. Pentru că, ținând cont de premiile anterioare, orice juriu care nu se află în situația de a fi primul este nevoit să acorde distincții de rangul doi sau trei, numai pentru că cei mai importanți oameni de teatru au fost deja premiați. Ca în orice juriu, au funcționat opțiunile individuale, experiența, răbdarea fiecăruia dintre noi. În mod normal, astfel de premii se acordă prin vot și juriul este solidar vrând-nevrând cu numele care a fost votat. Eu nu am ascuns faptul că în două cazuri am avut opțiuni diferite. L-aș fi preferat pe Marcel lureș pentru premiul de interpretare masculină și pe Adriana Grand pentru cel de scenografie. Dar nu eu personal am acordat premiile, ci juriul. În rest, nu am avut divergențe mari de păreri. Dacă există erori majore, ele nu pot fi săvârșite decât de juriul de nominalizări, care ar fi putut lăsa pe dinafară un nume. Juriul de premiere, mișcându-se pe o alegere deja făcută, n-a avut cum să greșească fundamental, pentru că în principiu toți cei nominalizați au dreptul la premiu. Spun asta pentru că foarte multă lume a apărut supărată pe cei trei din juriul de premiere, pe motiv că nu sunt de meserie. Ca și cum noi am fi făcut altceva decât să punem degetul pe unul dintre cei selectați de specialiști!

MIRCEA RUSU

- Mircea Rusu, cu rolul Kittel din spectacolul Ghetou te-ai impus în atenția publicului. Ai primit vreun premiu?

- Da, la Festivalul Național de Teatru am luat un premiu din partea Fundației de Reconstrucție a Bucureștiului. Domnul Crin Halaicu a oferit suma minimă necesară și, în felul acesta, câțiva actori au obținut câte 150 000 de lei.

* În ziua decernării Premiilor Criticii, 27 ianuarie 1994, am primit la redacție, din partea UNITER, o înștiințare (datată noiembrie 1993) privind suspendarea de către AICT a Secției sale române. În cursul realizării acestei anchete, un Buletin informativ UNITER (nr. 3-4 / decembrie '93 -ianuarie '94) primit, de asemenea, la redacție ne-a înștiințat că: „În mod surprinzător, după trei luni de la această hotărâre a Com Ex-ului AICT, Secretariatul General al AICT a trimis un fax prin care se precizează că în Procesul Verbal din 7 noiembrie s-a strecurat o «regretabilă eroare» (!): nu este vorba de suspendarea activității Secțiunii române a AICT, ci doar de un apel la reconciliere în această lume dezbinată” (n.r. „Teatrul azi”).

- **Te-al așteptat ca și la alte festivități să fii remarcat?**

- Da și nu.

- **De ce da, de ce nu?**

- Vedeți, eu am terminat Institutul de Teatru de un timp relativ scurt și numai de trei ani sunt în București. Până la spectacolul **Ghetou** nu am avut un rol atât de important. Personajul Kittel este, cred eu, suficient de ofertant și probabil acum se așteaptă confirmări din partea mea. Deci cred că judecata juriilor a fost ceva de genul următor: „E adevărat că Mircea Rusu a făcut un rol bun, dar nu a venit încă momentul să sărim cu premiile pe el”. Dacă voi mai juca încă un rol și apoi încă unul cel puțin de valoarea celui din **Ghetou**, atunci poate voi fi mai îndreptățit să mă aștept la un premiu.

Cred că un premiu confirmă faptul că munca actorului nu a fost în van. Este foarte plăcut să fii văzut și apreciat. Actorii sunt ca niște copii mari, ei trebuie stimulați.

- **Și aplauzele reprezintă stimulente...**

- Sigur că da, numai că ele sunt, ca să zic așa, cotidiane. Pe când un premiu atrage atenția publică asupra omului premiat; crește în felul acesta popularitatea, box-office-ul. Publicul este foarte sensibil la aprecierile pe care le fac criticarii de teatru. Deci, în mod indiscutabil, ele au o mare importanță.

- **UNITER a operat, ca și în alți ani, cu sistemul occidental de nominalizări. Alte instituții au oferit numai premii. Cum crezi că este mai bine?**

- N-am fost la Gala UNITER pentru că nu am primit invitație și nu mi-am permis să intru la festivitate „pe la intrarea actorilor”, ca să spun așa. Cred că sistemul nominalizărilor este foarte bun pentru că aduce în atenția publicului un număr mai mare de potențiali premianți. Oricum, un spectacol (un actor, o scenografie) nu poate mulțumi niciodată pe toată lumea. Nu de puține ori mi s-a întâmplat să aud păreri extrem de diferite despre același spectacol, chiar diametral opuse. Specialiști care susțineau că este excelent și specialiști care îl considerau execrabil. Și unii și ceilalți fiind oameni care au văzut teatru poate de zeci de ani. Deci, citându-l pe Moromete, mai are rost să întreb: „Pe ce te bazezi?”

- **După rolul Kittel și după premiul luat, ai primit o altă propunere din partea vreunui regizor?**

- Indecentă?

- **Nu indecentă, imediată.**

- Am mai multe promisiuni tentante și aștept cu nerăbdare să se treacă la fapte. Deocamdată, joc rolul Bertram din **Online**, în regia lui Horea Popescu.

ALEXANDRU BINDEA

- **În sula de premii care s-au oferit la sfârșitul anului trecut și la începutul acestui, Alexandru Bindea nu s-a urcat pe podium, și nici nu a fost nominalizat. Totuși, publicul și unii critici de teatru au remarcat rolul pe care îl joci în spectacolul Ghetou, Welskopf. Îți pare rău că nu ai fost distins?**

- Sigur că îmi pare rău. Dar socot că cei care au luat premiu, sau doar au fost nominalizați, au avut roluri mult mai importante decât mine și mult mai pretabile la premii. Foarte rău mi-a părut că regizorul Victor Ioan Frunză nu a luat nici un premiu de la UNITER.

- **Ba da, la Festivalul Național de Teatru premiul oferit de UNITER pentru cea mai originală creație.**

- Da, dar la Gală nu a luat nimic. Mă mir, pentru că, din câte știam eu, domnul Frunză este o persoană agreată de UNITER, din „gașcă”, să zic așa.

- **Asta e o dovadă că premiile UNITER nu au fost aranjate dinainte și nu s-au dat pe criteriul de „gașcă”.**

- Cred că juriul de premii de la Gală s-a constituit din spectatori obișnuiți, dar buni. Mă întreb însă dacă aprecierile în favoarea lui **Richard III** nu s-au datorat spectaculozității montării.

- **Și despre Ghetou se poate spune că este spectaculos.**

- Da, dar eu îl consider mai profund și de mai mare greutate. Spectacolul lui Măniușu este, după părerea mea, strălucitor. Adică, doar fură ochii.

- **Mi se pare firesc să lauzi spectacolul în care joci și să consideri că este cel mai bun. Când lucrezi la un rol, îți-ai dori să fii răsplătit cu un premiu?**

- Bineînțeles. Deși pentru mine aplauzele spectatorilor înseamnă foarte mult. Doamne ferește, nu zic că nu mi-ar plăcea să fii remarcat. Dar aplauzele sunt o răsplătă minunată și imediată. Mulți actori chiar pentru asta aleg această meserie: pentru aplauzele publicului care ne iubește.

VICTOR SCORADEȚ

- **În ultimele luni, diverse instituții, fundații au acordat premii pentru anul 1993 în domeniul teatrului. V-aș ruga să faceți o apreciere cantitativă.**

- După gustul meu, sunt cam multe premii. E chiar un pic derutantă această avalanșă. Ea este însă explicabilă, pentru că după 1989 a lipsit instanța punitivă și totodată festivă care dicta premiile și mersul ierarhiilor în cultură și, deci, în teatru. Aspectul acesta negativ al excesului de premii cred că o să treacă, cu timpul.

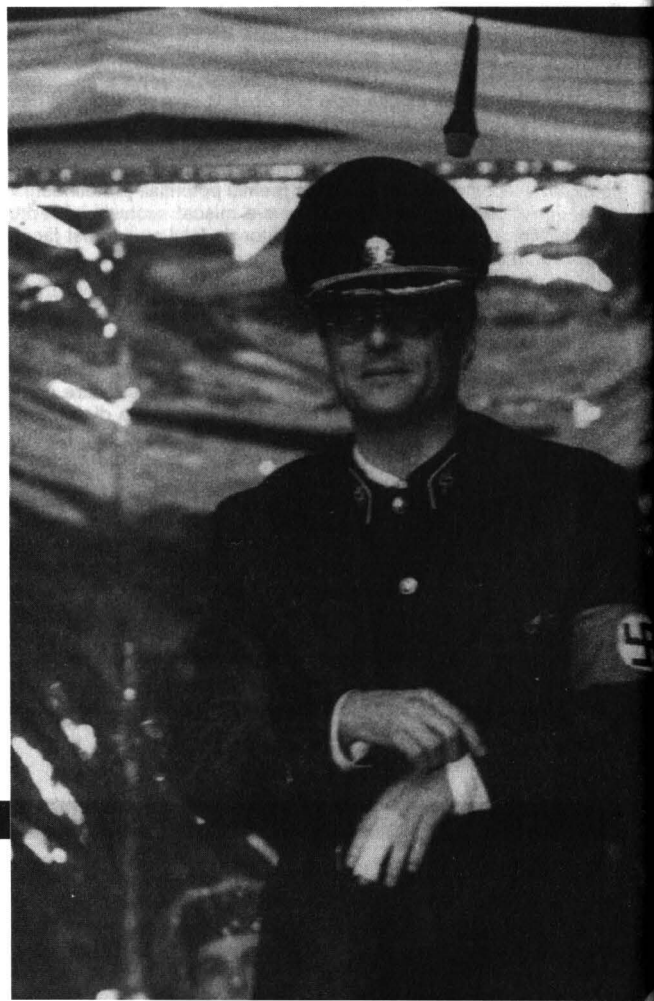
- **De ce îl considerați negativ? Se poate spune că „supraproducția” de premianți anihilează valoarea?**

- Instanțele care dau premii nu sunt întotdeauna foarte obiective. Ele sunt expresia unei împărțiri a vieții noastre teatrale. Este vorba de o polarizare, dar și de nuanțe intermediare, iar premiile sunt adeseori reflectarea acestei diversități de interese extra-estetice, care acum se manifestă în toată amploarea. Cu timpul, sunt convins, lucrurile se vor așeza.

- **Îmi permit să vă întrerup. V-aș ruga să dați cel puțin un exemplu concret, ilustrativ chiar.**

- Îmi puneți o întrebare dură. Păi, exemplul cel mai elocvent este cea Secțiune română a AICT, care, cu câteva zile înaintea Galei UNITER, încercând să devanseze această sărbătoare (dar nu asta îi reproșez), și-a acordat propriile premii. Or, problema nu este că a făcut-o, ci faptul că, în momentul în care s-a manifestat, a acționat ilegal. Fiindcă, începând din data de 7 noiembrie, când s-a întrunit ultima oară la Budapesta Congresul AICT, Secțiunea română, al cărei președinte este domnul Valentin Silvestru, a fost dizolvată*. Aș vrea să precizez că nu este vorba despre atitudinea mea față de secțiunea respectivă, ci despre faptul că, la data când a acordat premiile se afla încă sub incidența deciziei luate de Congresul

* Vezi nota de la p. 7

de la Budapesta. Decizie care a fost votată în unanimitate, până la rezolvarea tensiunilor existente la noi. E adevărat, astfel de situații există și în alte țări, fenomenul nefiind specific românesc. Acesta ar fi exemplul.

Spuneam că este un pic nocivă tendința excesivă de acordare a premiilor pentru că produce derută în rândul consumatorilor de teatru. Iar unul dintre criteriile după care se ghidează gustul public îl constituie premiile care se acordă. Dar, cu timpul, dintre fundațiile, uniunile și alte instituții care vor acorda distincții, vor supraviețui numai cele cu adevărat importante pentru actul nostru teatral.

- Dați o semnificație specială Premiului pentru critică teatrală pe care l-ați primit la Gala UNITER?

- Mi s-a întâmplat, de când exist în viața noastră teatrală, să fiu întrebat de către personalități de la ATF cum se face că am ajuns la teatru, ce facultate am absolvit etc. Le-am explicat ceea ce o să vă spun și dumneavoastră: după ce am terminat liceul, profesorii mei m-au deconsiliat foarte categoric atunci când am spus că doresc să dau examen la Teatologie. Mi-au spus că aici sunt două locuri, dintre care cinci au fost vândute dinainte. Prin urmare, am studiat limbile germanice, dar am continuat să citesc aproape exclusiv teatru. Semnificația premiului acordat de UNITER este în mare măsură aceasta: ține locul diplomei de specialitate pe care unii mi-au cerut să o prezint.

VALENTIN SILVESTRU

- Domnule Valentin Silvestru, în ultimele luni, cel puțin, o adevărată avalanșă de premii s-a abătut asupra artiștilor din teatru. Nu sunt prea multe?

- Cred că este eronată ideea că se acordă prea multe premii. Dumneavoastră știți câte premii literare se acordă în Franța?

- Din tonul întrebării dumneavoastră deduc că o puzderie...

- Există aproximativ 300 de premii literare. Știți câte premii teatrale se acordă în Italia? Aproximativ 200-250 într-un an. Nu știu cine ar fi putut asupra așa de tare acordarea de răsplăți actorilor, regizorilor, scenografilor și dramaturgilor, într-un moment în care teatrul românesc a căpătat cea mai mare pondere pe care a avut-o vreodată și cea mai mare recunoaștere internațională, afirmându-se ca o forță de mare vitalitate și exuberanță, așa spune. Eu cred că sunt prea puține premii în raport cu marile realizări pe care le avem pe întreaga suprafață a mișcării teatrale. Ce premii s-au acordat? Au fost distinși vreo trei-patru regizori, vreo cinci-șase actori, a fost distins un director de teatru (unul singur!), care este incontestabil cel mai bun, în momentul de față. De asemenea, un cercetător în teatrul românesc aflat la o vârstă foarte înaintată. Poate ar fi trebuit încă patru sau cinci premii de o asemenea natură. S-au dat distincții unor tineri debutanți, foarte puține în raport cu excelențele debuturi pe care le avem în regie, actorie, scenografie. Nu există țară civilizată care să nu acorde premii, fie într-un festival, fie în cadrul altor manifestări, sau prin sponsori particulari.

Pe de altă parte, chiar și în țările subdezvoltate există obiceiul răsplăților. Este cât se poate de stimulat să acordăm oamenilor care merită cu adevărat, o răsplată a eforturilor lor creatoare și să stabilim în acest fel, provizoriu, discutabil, dacă vreți, o tablă de valori. Este absolut regretabil că nu reușim să convingem nici unul din guvernanții post-revoluționari să reînființeze instituția de mare prestigiu numită Premiul Național. Nu sunt deloc înspăimântat de avalanșa de premii. Dimpotrivă, consider că ele trebuie să se înmulțească și, cu timpul, își vor stabili ierarhia lor.

- Puteți să stabiliți, la ora aceasta, o ierarhie valorică a instituțiilor care au oferit premii în teatru?

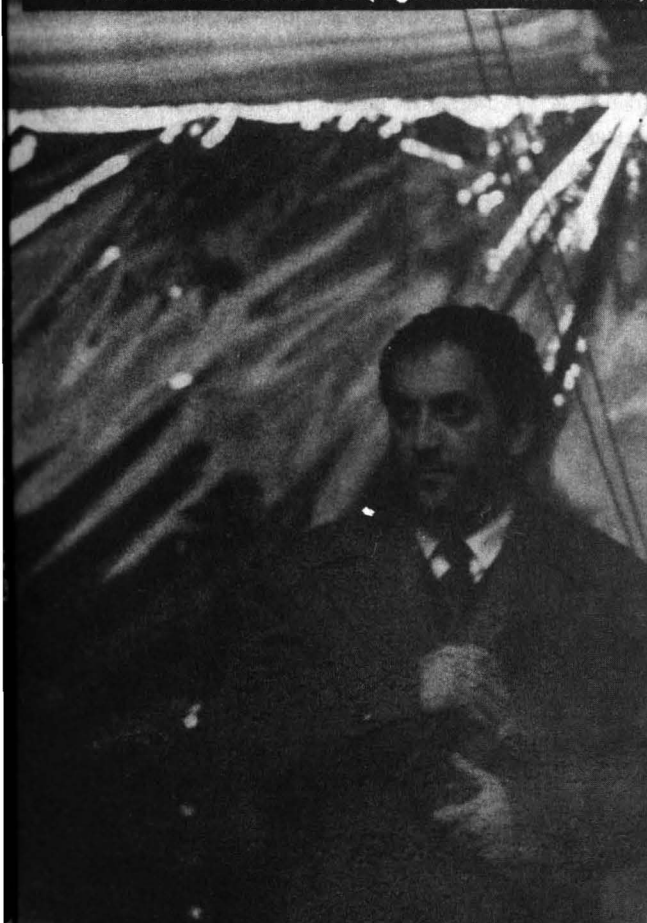
- Suntem la începutul unui proces de instituire a unor forme premiale și este cu totul prematur să spunem că ce face unul e mai important decât ce face celălalt. Dacă vreți, sunt și teritorii diferite. De pildă, noi am acordat premii la Festivalul de Teatru Comic Scurt de la Buzău unor dramaturgi importanți. Am deschis un concurs de comedie scurtă și au luat premii Matei Vișniec și Tudor Popescu. Am dat premii la Festivalul Veseliei pentru cele mai bune comedii de întindere. Ce premii obțin dramaturgii în momentul de față? Consider că ar trebui să facem și un concurs național de dramaturgie. Ideea a fost preluată de către Ministerul Culturii și s-a instituit Concursul Național „Camil Petrescu”. Ca președinte al juriului, pot să vă spun că s-au primit 118 piese, care sunt citite de zece regizori, actori, critici. Vom da probabil un număr de premii importante. Premiul I este în valoare de 1.000.000, o sumă care are o oarecare greutate. Ce vor face teatrele? Vor fi îngrozite de avalanșa de piese românești? Nu sunt semne în această direcție.

La Premiul Criticii am premiat, de asemenea, un autor care a primit 300.000 de lei pentru cea mai bună piesă românească jucată.

- Cum considerați faptul că Juriile Festivalului Național, UNITER-ul și Premiului Criticii au distins în câteva rânduri aceleași persoane?

- Ce e greșit, dacă artistul respectiv s-a impus, să-i adăugăm mereu câte o răsplată? Unde se oprește răsplătirea unui actor valoros? Sunt situații în care, după o viață întreagă închinată teatrului, artiștii au murit și n-au primit nici un premiu. Am fost foarte emoționat când, la Cercul Militar Național, acordând premii pentru umor, am distins și oameni de teatru. Ion Lucian, cu o lacrimă necontrafăcută, a spus că primește primul premiu din viața lui. Are 52 de ani de teatru. Doamna Mariana Mișuț, o artistă de mare farmec, a reușit până acum în tot ce a făcut. Cel puțin de vreo

Mircea Rusu și Alexandru Bindea în Ghetou de Joshua Sobol la TNB (regia: Victor Ioan Frunză)

doi-trei ani nu pune mâna pe un rol fără să-l facă a străluci. N-a fost premiată. Am făcut-o noi, cu Premiul Criticii.

- Puteți spune că i s-a făcut cuiva o nedreptate luând sau neluând un premiu? Întrebarea are în vedere totalitatea premiilor care au fost acordate pentru anul 1993.

- Nedreptățile, într-un proces de selecție, sunt inevitabile. Dacă hotărîm să acordăm zece premii, există, vă asigur, încă o sută de oameni care au dreptul să le rîvnească. Sunt erori în firea lucrurilor. Orice proces de selecție presupune alegerea unora și înlăturarea altora. Dar nu este în firea lucrurilor când în mod deliberat declarăm „cutare este cel mai bun” și este extrem de vizibil pentru oricine că nu acela era cel mai nimerit.

În altă ordine de idei, cine face selecția, care sunt criteriile? Cât interes este sau câtă dezinteresare în acordarea acestor premii? Îmi vine greu să mi-o închipui pe d-na Gabriela Adameșteanu, o remarcabilă scriitoare și autoare dramatică, scufundându-se în opera critică, atîta cîtă o fi ea, a domnului Victor Scoradeț, ascultând 52 de emisiuni ale Julietei Țintea și privind la televizor comentariile de specialitate ale d-lui Constantin Paraschivescu și hotărîndu-se de-abia după aceea căruia să îi dea premiul. Aici este o chestiune de criteriologie. Îmi vine foarte greu să consider că domnul Andrei Pleșu a cunoscut toate spectacolele din țară care meritau să fie premiate și a hotărît care da și care ba.

- Dar știți că procedura a fost următoarea: a existat un juriu de nominalizări și unul de premieri. Cel de premieri a selecționat „recolta” oferită de juriul de nominalizări.

- Ajung imediat la chestiune. Vă pasionează probabil premiile UNITER. După părerea mea, au fost acordate în mod haotic. De ce spun asta? Juriul de nominalizări nu a cunoscut întreaga suprafață a mișcării teatrale, așa cum ar fi trebuit s-o facă. Ce caracter de universalitate pot avea premiile UNITER în spațiul românesc dacă ei nu au cunoscut spectacolele din Basarabia, pe care noi le-am integrat? Nu au cunoscut multe spectacole din țară. Din discuția mea cu unul din membrii juriului de nominalizări a reieșit că ori n-au avut timp, ori n-au avut posibilitatea, sau pur și simplu nu i-a interesat. Dintr-o dată s-a restrâns aria selectivă. Juriul de premieri a fost desemnat să fie alcătuit din intelectuali de seamă, cum spuneți și dumneavoastră, fiecare în domeniul său. Dar li s-a oferit o putere de acțiune limitată. Eu nu contest, principial vorbind, posibilitatea unui om de cultură de a fi prezent într-o mișcare pe care în acest fel și-o apropie. Chiar consider că este un lucru bun. Dar cei care decid premiile nu pot fi în nici un caz toți trei nespecialiști. Deoarece se petrece următorul fenomen: ei stau în fața unor nume care le sunt străine; stau în fața unor spectacole, unor actori pe care nu i-au mai văzut.

În ceea ce privește Secția română a AICT*, ne propunem să acordăm în fiecare an Premiile Criticii. Iar la toate festivalurile unde vom fi acceptați vom oferi cu plăcere sprijin pentru selecție. Dorim să premiem cel mai bun repertoriu românesc, cel mai bun teatru de păpuși, în continuare cel mai bun director de teatru și cel mai bun secretar literar. Dorim să premiem și acel teatru din lumea întreagă care a valorificat cel mai bine creațiile românești.

* Vezi nota de la p. 7

SEBASTIAN-VLAD POPA

- Ce valoare crezi că pot avea premiile? Răspunde-mi din perspectiva criticului de teatru și al proaspăt-premiatului la festivitatea Fundației Giugaru.

- Mă miră faptul că revista „Teatrul azi” a avut ideea de a muta conflictele mărunte, bârfele și micile vanități, dintr-un spațiu al derizoriului, în unul problematic, legat, pare-se, de însăși soarta teatrului românesc*. De obicei, atunci când este vorba despre premii, paradoxal, personajele principale nu sunt premianții și nici cei ce acordă premiile, ci aceia care creează haloul nemulțumirilor dictate de interese de culise. Cei mai combativi sunt aceia care nu au avut privilegiul de a participa la război. Ce valoare au premiile? În primul rând, ele satisfac voluptățile mondene (dar mai ales insatisfacțiile mondene). Vom observa că foarte multe premii, în orice domeniu au fost acordate, nu s-au identificat cu reperele antologate de istorie. Ele au mai degrabă un rol stimulator și mai puțin s-ar putea spune că aduc consacrarea. În acest sens, nu există premiant care să nu-și merite premiul. Mai neplăcut este când despre un premiant se spune că nu l-a meritat. Dar cine stă să măsoare cu rigla sau cu șublerul justetea unei atitudini subiective provenită din bune intenții și, mai ales, în scopul de a aduce un elogiu?

Dă-mi voie să nu văd în premiile acordate în 1993, fie că sunt ale Festivalului Național, ale UNITER sau ale Secției române de critică, jocuri oculte, de culise, obsesii partizane, ci recompense oferite unor persoane și instituții a căror valoare, astăzi, ar fi greu de pus în discuție. (Evident, cu condiția să facem abstracție de premiul obținut de mine.) Am urmărit la televizor Gala Premiilor UNITER (n-am fost invitat, dar un puștan ca mine, redactor la o revistă cu tiraj mic, n-ar avea de ce să se simtă ofensat!). Pot spune că, deși nominalizările au reflectat în bună măsură conflictul dintre UNITER și Secția română a AICT, ele nu s-au situat în afara criteriului valoric. Cu mai multă diplomație, juriul Secției AICT n-a departajat categoric taberele adverse. În fine, mă interesează prea puțin cum se alternează nuanțele acestora discrete ale politicilor și supărărilor. Nu stau să contabilizez gesturile resentimentale, replicile, idiosincrasile personale ale colegilor de breaslă. Premiile trebuie acordate, ele oricum sunt prilej și de bucurie pentru cei ce le primesc, și de „curaajoase” modalități de a-ți manifesta perplexitatea, de a face cuvenitele demistificări, de a spune adevărul pe față.

Înțeleg Premiul Fundației Giugaru ca pe un semn de simpatie și de încurajare pe care membrii fundației, și în primul rând doamna Alexandrina Giugaru și domnul Valentin Silvestru, mi l-au adresat. Nu am sentimentul că premiul mă „răsplătește” (nici n-ar avea de ce), ci că mă îndeamnă să trec ceva mai hotărît la treabă. Pentru moment, încerc să întăresc prestigiul rubricii de teatru a revistei „Caiete critice”, la care sunt redactor, invitându-i pe colaboratori să adopte stilul eseistic, și nu pe cel cronicăresc. Aceasta pentru a obține efectul de panoramare a fenomenului teatral românesc, din diverse unghiuri, cele pe care ni le deschid marile personalități din dramaturgie, regie sau școlile și modalitățile teatrale cultivate astăzi.

CARMEN BĂRBULESCU

* Ne miră faptul că simpaticul nostru colaborator ne atribuie asemenea intenții. „Ideea” în chestiune îi aparține în exclusivitate (n. r.)

